

О б р а з л о ж е ъ е

I. Правни основ за доношење прописа

Правни основ за доношење Уредбе о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом (у даљем тексту: Уредба) је члан 214. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, број 145/14, 95/18-др.закон, 40/21, 35/2023-др. закон и 62/23).

Такође, правни основ за доношење Уредбе је и члан 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон), у коме је прописано да Влада уредбом подробније разрађује однос уређен законом, у складу са циљем и сврхом закона.

II. Разлози за доношење прописа

Законом о енергетици, чланом 214. прописано је да Влада ближе прописује услове испоруке и снабдевања крајњих купца електричном енергијом и у циљу ближег уређивања питања које је закон прописао сачињен је Предлог Уредбе о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом.

Кад је у питању прикључење објекта уредбом су ближе разрађени услови издавања одобрења за прикључење, садржина захтева, технички услови за прикључење, потом услови и начин прикључења објекта који се граде у складу са законом којим се уређује рударство, озакоњених објекта, градилишта, објекта у пробном раду и других објекта односно уређаја и инсталација јавних догађаја, циркуса, покретних објекта, објекта на води, контејнера, камп приколица, хоризонталне и вертикалне сигнализације на постојећим путевима и саобраћајницама, телекомуникационе опреме, опреме за видео надзор, билборда, багера, уређаја за складиштење енергије објекта купца произвођача и других објекта. Поред тога уређени су и услови као и начин доказивања испуњености услова за прикључење као и прикључење у обједињеној процедуре.

Такође је ближе уређен начин и поступак утврђивања листе крајњих купца који испуњавају услове за статус малог купца, поступање оператора дистрибутивног система, гарантованог снабдевача у погледу утврђивања листе, обавештавање.

Ближе је уређено и место разграничења преносног односно дистрибутивног система и инсталација објекта купца или произвођача, који се прикључују на преносни односно дистрибутивни систем.

Поред тога, кад је у питању прикључење на преносни систем разрађени су студија прикључења и уговор о прикључењу. Као прилог захтеву за израду студије прикључења потребно је приложити потпуне податке неопходне за израду Студије прикључења објекат на преносни систем у складу са Правилима за прикључење, одлуку о изради одговарајућег планског документа за објекат произвођача, који се први пут прикључује или одговарајући документ просторно-урбанистичког планирања којим се опредељује намена простора за такав објекат, а у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, доказ о испуњености услова којим се одлагање прикључења на преносни систем не примењује на електране које користе обновљиве изворе, уколико је потребно, у складу са прописима

којима се уређује коришћење обновљивих извора енергије, доказ о депоновању средстава за трошкове израде Студије прикључења у висини коју одреди оператор преносног система. Такође, подносилац захтева за израду студије прикључења дужан је да у року од 60 дана од уручења студије прикључења достави банкарску гаранцију у корист оператора преносног система, изражену у еврима по MW снаге на месту прикључења одређене студијом прикључења и то 25.000 евра по MW снаге, којом се гарантује да ће ималац Студије прикључења закључити уговор о прикључењу у року од 60 дана од дана достављања банкарске гаранције, прибавити одобрење за прикључење у року од 3 године од дана закључења уговора о прикључењу, у року важења решења одобрења за прикључење изградити објекат, продужити важење банкарске гаранције 60 дана пре њеног истека важења за најмање три године, одржавати њено важење до фазе провере испуњености услова за прикључење објекта из уговора о прикључењу и продужити важење банкарске гаранције у случају више силе за период њеног трајања.

Поред тога, изразито висок ниво интермитентних ОИЕ отворио је проблем везан за евакуацију произведене енергије из обновљивих извора који може не само да угрози рад националног електроенергетског система већ и дела или читаве интерконекције континенталне Европе.

С обзиром на то да не постоји синхронизација изградње нових управљивих извора електричне енергије и складишта електричне енергије са захтевима за интеграцију изразито високог удела интермитентних обновљивих извора електричне енергије неопходно је механизми за заштиту интегритета електроенергетског система Србије и интерконекције континенталне Европе омогућити стабилан рад преносног система и произвођачима из обновљивих извора енергије ограничити производњу из ОИЕ уколико није могуће да се обезбеди доступан производни капацитет за потребе балансирања система.

Обезбеђење стабилног рада преносног система и обезбеђење доступног производног капацитета за потребе балансирања система су критеријуми којима се омогућава одржање интегритета преносног система Републике Србије, самим тим и одржање интегритета целог електроенергетског система Републике Србије чиме се истовремено стварају услови за трговину електричном енергијом, односно услови за функционисање и развој тржишта електричне енергије у Србији.

Имајући наведено у виду, а у циљу спречавања поремећаја на тржишту до којих би долазило како услед проблема са функционисањем електроенергетског система, као и трошкова који би наступили по крајње потрошаче услед повећања удела обновљивих извора енергије било је неопходно да се дефинише у којим случајевима оператор преносног система за прикључење новог објекта за производњу и за складиштење може да одреди и оперативна ограничења.

Када је у питању прикључење на дистрибутивни систем, такође је уведена обавеза израде студије прикључења на дистрибутивни систем за објекте за производњу електричне енергије и објекте за складиштење електричне енергије, прописана је документација коју је потребно приложити уз захтев, садржај студије прикључења, као и случајеви у којима студија прикључења престаје да важи.

Поред тога ближе су уређени и услови за закључење уговора о снабдевању електричном енергијом, па је наведено у којим случајевима се закључује уговор, односно

уговор се закључује приликом прикључења објекта на систем, услед промене власништва на објекту, услед промене снабдевача и др.

Тако је прописано да у случају промене власништва над објектом, претходни власник објекта је дужан да у року од осам дана од дана промене, у писаној форми, достави свом снабдевачу отказ уговора о потпуном снабдевању електричном енергијом за одговарајуће место примопредаје, са исправом о промени власништва.

Претходни власник објекта дужан је да измири обавезе које проистичу из уговора о снабдевању и уговора о приступу систему на одговарајућем месту примопредаје до дана отказа уговора о снабдевању и уговора о приступу систему.

Неизмирене обавезе претходног власника објекта не могу бити сметња да нови власник закључи уговор о снабдевању и уговор о приступу систему.

Нови власник објекта, да би закључио уговор о снабдевању са избраним снабдевачем, дужан је да уз захтев за закључивање уговора о снабдевању, поднесе одговарајућу исправу о промени власништва.

Такође, прописано је да у случају смрти физичког лица, крајњег купца, уговор о снабдевању престаје да важи истеком рока на који је закључен или окончањем оставинског поступка, као и да је у случају промене власништва на објекту након завршеног оставинског поступка нови власник објекта дужан да у року од осам дана закључи уговор о снабдевању за одговарајуће место примопредаје са исправом о промени власништва.

Поред тога дата је могућност и закупцу да може са снабдевачем закључити уговор о снабдевању на основу сагласности закуподавца, који је дужан да достави свом снабдевачу отказ уговора о потпуном снабдевању електричном енергијом у писаној форми за одговарајуће место примопредаје.

Уз отказ, закуподавац је дужан да достави уговор о закупу без комерцијално осетљивих података.

Снабдевач закуподавца је дужан да у року од два дана обавести оператора система о отказу уговора о потпуном снабдевању и достави исправе из става 2. овог члана.

Закуподавац је дужан да измири своје обавезе које проистичу из уговора о снабдевању и уговора о приступу систему на одговарајућем месту примопредаје до дана отказа уговора о снабдевању и уговора о приступу систему.

Неизмирене обавезе закуподавца не могу бити сметња да закупац закључи уговор о снабдевању и уговор о приступу систему.

Прописано је и закључење уговора о снабдевању у случају коришћења објекта по другом основу. Тако корисник корисник објекта по другом основу може са снабдевачем закључити уговор о снабдевању на основу одговарајуће исправе (одлука, решење, уговор и др.) и сагласности власника, односно имаоца другог права на објекту. На закључење уговора о снабдевању сходно се примењује одредбе уредбе које се односе на закупца.

Поред наведеног, прописани су случајеви у којима може престати уговор о снабдевању.

Такође, уређена су питања у вези са условима и поступком обуставе испоруке електричне енергије, дефинисани су објекти којима се не може обуставити испорука електричне енергије у случају неизвршења обавеза за испоручену електричну енергију, услови и начин искључења објекта купца, произвођача.

Додатно су појачана права и обавезе оператора система снабдевача и крајњег купца, као и обавезе да крајњим купцима пружају информације и обавештења како путем интернет странице тако и преко средстава јавног информисања а нарочито о начину на који странка

може остварити право на прикључење, разлозима за обуставу и искључење, прекидима у испоруци и др. Посебно је дефинисан обрачунски период и садржај рачуна за испоручену електричну енергију, а предвиђено је да корисник може упутити захтев да му се рачуни достављају у електронском облику.

Уређен је поступак и начин за остваривање права крајњег купца на накнаду због одступања од прописаног квалитета испоруке и квалитета снабдевања електричном енергијом.

Оператор система је дужан да обрачуна укупан износ накнада због одступања од прописаног квалитета испоруке за све крајње купце, код уговора о потпуном снабдевању и обрачуна укупан износ накнада због одступања од прописаног квалитета испоруке за све крајње купце, код уговора о приступу систему са крајњим купцем.

Крајњи купац има право на накнаду због одступања од прописаног квалитета испоруке и снабдевања у складу са актом којим се уређује праћење техничких и комерцијалних показатеља квалитета који доноси Агенција за енергетику Републике Србије.

Снабдевач је дужан да обрачуна износ накнаде крајњем купцу због одступања од прописаног квалитета снабдевања у складу са актом којим се уређује праћење техничких и комерцијалних показатеља квалитета и обрачуна износ накнаде крајњем купцу због одступања од прописаног квалитета испоруке код уговора о потпуном снабдевању на основу података оператора система у складу са актом којим се уређује праћење техничких и комерцијалних показатеља квалитета;

Поред тога прописана је обавеза оператора система да надокнади кориснику система штету насталу због прекида у испоруци и услед испоруке електричне енергије неодговарајућег квалитета, која се може приписати у кривицу оператора система;

Поред тога прописано је да лице које неовлаштено улази или приступа електроенергетским објектима, постројењима или електричним водовима који су видно означени знацима забране уласка, приступа или опасности, ометањем или онемогућавањем овлашћених лица у оквиру обављања делатности дужно је надокнадити штету оператору система.

Имајући у виду наведено, предлаже се доношење Уредбе .

Објашњење основних правних института

Чланом 1. ове уредбе прописан је предмет уређивања.

Чл. 2 - 5, прописани су услови издавања одобрења за прикључење, садржина захтева за прикључење.

Чл. 6. и 7, прописана је студија прикључења на преносни систем и део дистрибутивног система којим управља оператор преносног система и банкарска гаранција за изградњу објекта који се прикључује на преносни систем.

Чланом 8 - 10, прописани су Уговор о изградњи недостајуће инфраструктуре, уговор о прикључењу и Уговор о прикључењу са заједничким прикључком.

Чланом 11, прописана је студија прикључења објекта за производњу и објекта за складиштење електричне енергије на дистрибутивни систем.

Чл.12. прописани су услови за издавање одобрења за прикључење након искључења објекта.

Чл. 13 - 16, прописани су технички и други услови прикључења на систем.

Чл. 17 -20, прописана је одобрена снага као и услови за промену одобрене снаге.

Чл.21-24, прописани су услови и начин прикључења објекта који се граде или постављају по другим законима, озакоњени објекти, градилишта, објекти купаца– произвођача као и други објекти.

Чл.25-29, прописани су услови и начин прикључења објекта за које је одобрен пробни рад, као и услови и начин доказивања испуњености услова за трајно прикључење објекта на систем.

Чл. 30-33, прописан је поступак прикључења објекта купца на дистрибутивни систем електричне енергије у поступку обједињене процедуре.

Чл. 34-36, прописан је начин и поступак утврђивања листе малих купаца који испуњавају услове за статус малог купца.

Чл. 37-44, прописано је место разграничења одговорности за испоручену електричну енергију између оператора система и купца односно произвођача.

Чл. 45-51. прописани су услови за закључење уговора о снабдевању, закључење уговора у случају промене власништва на објекту, закључење уговора о снабдевању са закупцем и закључење уговора у случају коришћења објекта по другом основу, случајеви у којима престаје да важи Уговор о снабдевању и обавезе оператора система и снабдевача у тим случајевима.

Чл.52-56, прописани су услови и поступак обуставе испоруке или преузимања електричне енергије крајњим купцима или произвођачима, као и енергетски угроженим купцима.

Чл. 57-59, прописана је врста објекта по намени којима се не може обуставити испорука електричне енергије за случај неизвршавања обавеза за испоручену електричну енергију и у другим случајевима.

Чланом 60, прописани су услови и начин искључења објекта крајњег купца или произвођача са система, права крајњих купаца или произвођача.

Чл. 61-68, прописана су права и обавезе оператора система, снабдевача и крајњег купца.

Чланом 69, прописан је начин обавештавања крајњег купца или произвођача.

Чл. 70-76, прописан је обрачунски период и обавезан садржај рачуна за наплату испоручене електричне енергије.

Чл. 77-82, прописан је поступак, начин и рокови за остваривање права крајњег купца на накнаду због одступања од прописаног квалитета испоруке, односно снабдевања електричном енергијом.

Чланом 83 и 84, прописана је накнада штете.

Чланом 85, прописан је надзор.

Чл. 86-89, прописане су казнене одредбе, прелазне и завршне одредбе.

III. Процена финансијских средстава потребних за спровођење акта

За спровођење Уредбе није потребно обезбедити средства из буџета Републике Србије.